

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.12.2021
C(2021) 9875 final

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) .../...

av den 21.12.2021

om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 vad gäller specifika urvalskriterier och närmare bestämmelser om processen för urval av gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi

{SWD(2021) 429 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL DEN DELEGERADE AKTEN

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE-förordningen) och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 innebär att stöd kan beviljas till infrastruktur och konnektivitet i Europa inom tre sektorer: transport, energi och digitalisering.

För finansieringsperioden 2021–2027 har en ny kategori stödberättigade projekt införts i energidelen av det reviderade FSE-programmet, nämligen ”gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi” enligt definitionen i artikel 7 i FSE-förordningen. Detta möjliggjordes genom att FSE-förordningens rättsliga grund utvidgades till att omfatta artikel 194 i EUF-fördraget.

Denna nya kategori av stödberättigade projekt kompletterar infrastrukturstödet enligt förordningen om transeuropeiska energinät¹. Kommissionen föreslog en översyn av den förordningen i december 2020² för att anpassa den till den gröna given och de mer ambitiösa målen för utfasningen av fossila bränslen fram till 2030. Det reviderade FSE-programmets stöd till förnybar energi ligger också i linje med de höjda ambitioner som anges i klimatmålsplanen för 2030³ och i EU:s strategier för förnybar energi till havs⁴, integrering av energisystem⁵ och vätgas⁶.

Av FSE:s energibudget på 5,83 miljarder euro i löpande priser är 15 % (dvs. 875 miljoner euro) öronmärkta för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi, med förbehåll för marknadsgenomslaget. Om tröskelvärdet på 15 % uppnås kommer kommissionen att öka andelen till 20 %, återigen med förbehåll för marknadsgenomslaget. Kommissionen kommer regelbundet att bedöma marknadsgenomslaget, och om efterfrågan visar sig vara otillräcklig kommer den att omfördela den outnyttjade budgeten till att uppfylla målen i förordningen om transeuropeiska energinät. Från och med 2024 kan den outnyttjade budgeten också användas för att medfinansiera EU:s finansieringsmekanism för förnybar energi⁷.

Det nya budgetutrymmet (15 % av FSE:s energibudget) inom ramen för FSE-förordningen är ett svar på paketet om ren energi för alla i EU och dess fokus på regionalt och gränsöverskridande samarbete för att bygga ut förnybar energi i Europa. Enligt direktivet om förnybar energi⁸ ska kommissionen stödja medlemsstaternas ambitioner inom området förnybar energi genom en ram som bland annat ger möjlighet att använda EU-medel för att förbättra det regionala samarbetet mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstater och tredjeländer. Det nya budgetutrymmet inom FSE ingår i denna ram, tillsammans med

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

² COM(2020) 824 final.

³ COM(2020) 562 final.

⁴ COM(2020) 741 final.

⁵ COM(2020) 299 final.

⁶ COM(2020) 301 final.

⁷ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/1294.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

unionens plattform för utveckling av förnybar energi och unionens finansieringsmekanism för förnybar energi.

I direktivet om förnybar energi fastställs också fyra mekanismer som kan användas för samarbete: statistiska överföringar (artikel 8), gemensamma projekt mellan medlemsstaterna (artikel 9), gemensamma projekt mellan medlemsstater och tredjeländer (artikel 11), och gemensamma stödssystem (artikel 13). För att vara berättigade till finansiering måste gränsöverskridande projekt för förnybar energi använda en av dessa fyra samarbetsmekanismer.

Gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bidrar också till FSE:s mål att 60 % av dess budget ska gå till klimatrelaterade projekt. Finansiering inom detta budgetutrymme räknas fullt ut som bidrag till klimatmålen, förutsatt att hållbarhetskriterierna i direktivet om förnybar energi är uppfyllda när det gäller bioenergi.

Samarbete om utbyggnad av förnybar energi kan möjliggöra en mer kostnadseffektivt ökad produktion när de platser som har bäst potential utnyttjas, när resurser slås samman och när förnybar produktion planeras och tas i bruk. Samarbete, bland annat inom ramen för regionala samarbetsplattformar, t.ex. EU:s makroregionala strategier⁹, kan bidra till att ytterligare anpassa politiken för förnybar energi och stödja det pågående arbetet i regionala energiforum (Energisamarbete för Nordsjön (NESC), den baltiska energimarknadens sammanläkningsplan (BEMIP), sammankoppling av gasnäten i Central- och Sydösteuropa (CESEC), Pentilateralt energiforum osv.). Det kan bidra till den strategiska spridningen av teknik för förnybar energi för att upprätthålla och bredda EU:s tekniska ledarskap inom området förnybar energi. Dessa projekt bör också bidra till minskade koldioxidutsläpp, en fullbordad inre energimarknad och ökad försörjningstrygghet genom att främja gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller planering, utveckling och utnyttjande av förnybara energikällor på ett kostnadseffektivt sätt.

Det nya budgetutrymmet kompletterar EU:s andra finansieringsmöjligheter för förnybar energi, med särskild inriktning på gränsöverskridande samarbete för att optimera de nationella insatserna för utbyggnad av förnybar energi. Investeringar i förnybar energi har också en framträdande plats inom faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF). Kommissionen har t.ex. satt upp ett gemensamt mål att finansiera 40 % av den ytterligare kapacitet på 500 GW som behövs fram till 2030 som en del av flaggskeppsinitiativet ”Nya energikällor” (*POWER Up*)¹⁰, samt i finansieringen av sammanhållningspolitiken, inklusive Interreg¹¹. FSE-bidrag kan kombineras med lån, garantier eller kapitaltillskott inom ramen för InvestEU¹². En kombination av marknadsfinansiering, nationell finansiering och EU-finansiering (t.ex. inom ramen för RRF, FSE, InvestEU och andra program) bör göra det möjligt för förnybar energi att utgöra minst 32 % av den slutliga energianvändningen senast 2030 (målet håller på att ses över) och sätta EU på rätt spår för att uppnå koldioxidneutralitet senast 2050.

Utbyggnadstakten för förnybar energi måste fördubblas under det kommande årtiondet. Särskilt måste utbyggnaden av förnybara energikällor för el hålla jämna steg med elektrifieringen av sektorer med stor energianvändning och en förväntad fördubbling av andelen el i efterfrågan på slutlig energi fram till 2050. Det nya utrymmet för förnybar energi

⁹ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/.

¹⁰ SWD(2021) 12 final.

¹¹ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/2021_2027/,

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30).

i FSE-budgeten kan bidra till att integrera förnybar energi i sektorer med stor energianvändning, underlätta sektorsintegration (bland annat som en del av FSE:s synergiåtgärder) och därmed ge ett betydande bidrag till den bredare energiomställningen.

Alla investeringar i produktionstillgångar som är baserade på någon av de förnybara energikällor som förtecknas i direktivet om förnybar energi är stödberättigande. Investeringar kan gälla projekt avseende el, uppvärmning och kylning och transport, för att ge några exempel, även när förnybara energikällor integreras i och används som en del av bredare investeringsprojekt, t.ex. för export av vätgas från förnybara energikällor. Projekt som kombinerar olika typer av teknik för förnybar energi, innehåller en lagringskomponent (på eller utanför anläggningen) och/eller integrerar produktionsplatsen för förnybar energi i el- eller gasnät eller uppvärmningssystem är också berättigade till finansiering från FSE. Sådana projekt måste inrättas genom en samarbetsmekanism i enlighet med artiklarna 8–13 i direktivet om förnybar energi. Sådana projekt kan, men måste inte nödvändigtvis, ha en fysisk koppling till mer än en medlemsstat. Samarbetsmekanismerna kan användas för att växla statistik om förnybar energi mot en ekonomisk överföring (*statistisk överföring*) eller avse ett helt stödssystem med olika projekt (*gemensamt stödssystem*) snarare än som en koppling till ett visst projekt.

2. SAMRÅD SOM FÖREGÅTT ANTAGANDET AV AKTEN

Vid utarbetandet av denna delegerade akt genomförde kommissionen under 2019 flera informella samråd med företrädare för medlemsstaterna och berörda parter. Två baserades på en förberedande studie. Det första samrådet, i form av ett möte den 3 juni 2019 med över 70 deltagare (inklusive företrädare för 16 medlemsstater, projektansvariga, allmännyttiga företag, sammanslutningar för förnybar energi och lagring, Irena, EIB, icke-statliga organisationer och Europeiska kommissionen), samlade in synpunkter som ett användbart underlag för den slutliga versionen av den studie som låg till grund för utarbetandet av denna delegerade akt. Det andra samrådet, ett informellt seminarium med företrädare för medlemsstaterna och berörda parter som hölls den 13 december 2019, redogjorde för det aktuella läget i arbetet och samlade in synpunkter på kraven för kostnads-nyttoanalysen på grundval av rekommendationerna i den slutliga studien.

Ett tredje informellt utbyte om centrala inslag i den delegerade akten och om den åtföljande vägledningen för gränsöverskridande projekt för förnybar energi ägde rum den 28 november 2019 vid mötet om samordnade åtgärder avseende direktivet om förnybar energi. Detta är ett forum med experter från medlemsstaterna som tillhandahåller en strukturerad dialog mellan de nationella myndigheter som genomför direktivet om förnybar energi.

Slutligen sammanträdde FSE:s expertgrupp¹³ den 17 september och den 28 oktober 2021 för att diskutera utkastet till delegerad akt.

Utkastet till delegerad akt offentliggjordes för synpunkter under en fyraveckorsperiod från den 21 oktober till den 18 november 2021. Inget offentligt samråd hölls eftersom detta inte är en viktig punkt i kommissionens arbetsprogram.

Generellt bekräftade synpunkterna vikten av riktat stöd till gränsöverskridande projekt för förnybar energi. Vissa kommentarer rörde kraven för stödberättigande som utesluter fristående lagringsprojekt, men kommissionen anser att sådana projekt endast indirekt bidrar

¹³ Expertgrupp för utarbetande av en arbetsplan för en delegerad akt som kompletterar fonden för ett sammanlänkat Europa när det gäller kriterier och process för identifiering av gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi (kod E03764 i registret över expertgrupper).

till att EU:s mål för förnybar energi 2030 uppnås. Därför bör teknik för produktion av förnybar energi alltid vara det centrala i gränsöverskridande projekt för förnybar energi inom ramen för FSE, för att målen i FSE-förordningen ska kunna uppnås på effektivast möjliga sätt.

3. DEN DELEGERADE AKTENS RÄTTSLIGA ASPEKTER

Genom FSE-förordningen införs en ny stödberättigad kategori av projekt, nämligen ”gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi”. Det övergripande målet för dessa projekt är att främja gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller planering, utveckling och kostnadseffektivt utnyttjande av förnybara energikällor, och att bidra till utfasning av fossila bränslen, en fullbordad inre energimarknad, ökad försörjningstrygghet och innovation, samt att underlätta deras integration med hjälp av anläggningar för energilagring.

I enlighet med artikel 7 i FSE-förordningen fastställs i denna delegerade akt specifika urvalskriterier och närmare bestämmelser om processen för urval av gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi. För den första etappen föreskrivs att projektansvariga, inklusive medlemsstaterna, i allmänhet kan ansöka om att deras projekt ska ha status som gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi och därför tas med i förteckningen över stödberättigade projekt (*förteckningen*). En projektansvarig får besluta att ansöka om status som gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi för sina projekt, men inte ansöka om ekonomiskt stöd från Fonden för ett sammanlänkat Europa. I den andra etappen kan projekt som finns i förteckningen ansöka om FSE-stöd i form av bidrag för studier och bygg- och anläggningsarbeten.

Denna delegerade akt omfattar tre kapitel: ett allmänt kapitel om aktens innehåll och definitioner (kapitel I), ett kapitel som fastställer urvalskriterier för förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi (kapitel II), och ett kapitel som fastställer urvalsprocessen för förteckningen över projekt (kapitel III).

I kapitel II fastställs vilka typer av teknik, komponenter och investeringar som är stödberättigande, förtydligas vilken typ av samarbetsmekanism som krävs och hur den ska utformas, och specificeras att ansökan ska påvisa projektets socioekonomiska nettofördelar. För det senare kravet kommer kommissionen att offentliggöra en detaljerad metod för kostnads-nyttoanalysen.

I kapitel III föreskrivs inrättandet av en grupp för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi (*gruppen*). Gruppen bör upprätta ett utkast till förteckning över stödberättigade projekt som ska ligga till grund när kommissionen antar den slutliga förteckningen över projekt. I kapitel III fastställs också förfarandet och kraven för att tas med i utkastet till förteckning och i den slutliga förteckningen samt bestämmelser om övervakning av genomförandet av förtecknade projekt och om information och offentlighet.

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) .../...

av den 21.12.2021

om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 vad gäller specifika urvalskriterier och närmare bestämmelser om processen för urval av gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 av den 7 juli 2021 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014¹, särskilt artikel 7.2, och

av följande skäl:

- (1) Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001² infördes ett nytt bindande mål för förnybar energi i unionen 2030. Dessutom främjas användningen av samarbetsmekanismer som effektiva verktyg som bidrar till att detta mål uppnås.
- (2) I förordning (EU) 2021/1153 utvidgas instrumentets tillämpningsområde utöver de transeuropeiska näten till produktion av förnybar energi och fastställs en ny kategori av projekt för finansiering inom ramen för Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE): ”gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi”.
- (3) Syftet med gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi (även kallat *gränsöverskridande projekt för förnybar energi*) bör vara att möjliggöra kostnadseffektiv utbyggnad av förnybar energi i unionen, uppnå unionens bindande mål för förnybar energi 2030 som avses i direktiv (EU) 2018/2001 och bidra till strategisk spridning av innovativ teknik för förnybar energi. Projekten bör också bidra till minskade koldioxidutsläpp, en fullbordad inre energimarknad och ökad försörjningstrygghet genom att främja gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller planering, utveckling och kostnadseffektivt utnyttjande av förnybara energikällor.
- (4) För att vara berättigade till finansiering bör gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi först tas med i en förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi. Att ha officiell status som ”gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi” kan ge fördelar såsom ökad synlighet, större säkerhet för investerare och starkare stöd från medlemsstaterna.
- (5) En projektansvarig vars projekt har valts ut för att tas med i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi får också ansöka om finansiering enligt förordning (EU) 2021/1153 för studier eller bygg- och anläggningsarbeten som rör det projektet.

¹ EUT L 249, 14.7.2021, s. 38.

² EUT L 328, 21.12.2018, s. 82.

- (6) Målen, de allmänna kriterier som ska uppfyllas och det förfarande som ska följas för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi anges i del IV i bilagan till förordning (EU) nr 2021/1153. Genom artikel 7 i den förordningen ges kommissionen befogenhet att anta en delegerad akt för att fastställa specifika urvalskriterier och närmare bestämmelser om processen för urval av de gränsöverskridande projekt som ska ingå i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi.
- (7) Gränsöverskridande projekt för förnybar energi bör inrättas genom en samarbetsmekanism. Denna mekanism kan ha någon av de former av samarbetsavtal som föreskrivs i artiklarna 8, 9, 11 och 13 i direktiv (EU) 2018/2001 och kan inrättas gemensamt av två eller flera medlemsstater eller mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredjeländer. För att detta kriterium ska vara uppfyllt är det viktigt att det finns belägg för en viss grad av stöd från de berörda medlemsstaterna och, i förekommande fall, från tredjeländer. Därför bör det läggas fram en skriftlig förklaring där man uttrycker sin beredvillighet att stödja projektet genom ett samarbetsavtal som godkänts av en ansvarig institution i alla deltagande medlemsstater och, i förekommande fall, tredjeländer. Det finns inga särskilda begränsningar för deklarationens format.
- (8) Enligt artikel 11 i förordning (EU) 2021/1153 är rättsliga enheter – inklusive samriskföretag – som är etablerade i en medlemsstat berättigade till stöd från programmet. Sådana enheter får lämna in en ansökan som upprättats genom ett samarbetsavtal för ett gemensamt projekt, även ett sådant som omfattar deltagande av ett tredjeland, i enlighet med artiklarna 9 och 11 i direktiv (EU) 2018/2001. I det specifika fallet med ett gemensamt stödsystem är det enligt artikel 13 i direktiv (EU) 2018/2001 dock endast en medlemsstat som får lämna in en ansökan. Om samarbetsmekanismen har formen av en enskild statistisk överföring i enlighet med artikel 8 i direktiv (EU) 2018/2001 medför den inga ytterligare investeringar, och därför kan stöd från FSE endast komma i fråga för studier i enlighet med artikel 7.3 i förordning (EU) 2021/1153.
- (9) Enligt punkt 2 b och c i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153 bör gränsöverskridande projekt erbjuda en mer ändamålsenlig lösning på utbyggnaden av förnybar energi jämfört med projekt som genomförs enbart av en av de deltagande medlemsstaterna. Utöver att inrättas genom en samarbetsmekanism, som ska tas med i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi, måste därför även projektets socioekonomiska nettofördelar påvisas.
- (10) De socioekonomiska nettofördelarna från ett gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bör påvisas med hjälp av en kostnads-nyttoanalys som omfattar alla aspekter enligt punkt 3 i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153 och som utarbetats av den projektansvarige. Kommissionen kommer i anslutning till denna delegerade akt att offentliggöra en metod som anger hur kostnads-nyttoanalysen bör utföras och hur kommissionen bör bedöma projektets överensstämmelse med de allmänna kriterierna³.
- (11) I del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153 fastställs de viktigaste stegen i förfarandet för att välja ut ett projekt som ska ingå i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi. Urvalsförfarandet kommer att omfatta a) att kommissionen gör en första utvärdering av ansökningarna med

³

SWD(2021) 429 final.

gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi i förhållande till de allmänna kriterierna, b) att kommissionen inrättar en grupp för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi med befogenhet att anta ett utkast till förteckning och övervaka genomförandet av projekten i förteckningen i syfte att upprätthålla deras status, c) att gruppen enas om utkastet till förteckning, d) att kommissionen antar den slutliga förteckningen och ser över den vartannat år.

- (12) När kommissionen antar den slutliga förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bör den sträva efter att säkerställa en lämplig geografisk balans. Den får också använda regionala grupperingar för att välja ut projekt, med beaktande av att alla medlemsstater för närvarande inte ingår i en sådan gruppering och att gränsöverskridande samarbete om utbyggnad av förnybar energi också kan ske mellan länder som inte delar en fysisk gräns.
- (13) Gränsöverskridande projekt för förnybar energi kan omfatta olika typer av teknik som anses vara stödberättigande, t.ex. för produktion av förnybar energi från vindkraft på land och till havs, solenergi, hållbar biomassa, havsenergi, geotermisk energi eller kombinationer av dessa, för nätanslutning av denna energiproduktion och för andra anläggningar för t.ex. lagring eller omvandling.
- (14) För att direkt möjliggöra att EU:s mål för förnybar energi 2030 uppnås bör de gränsöverskridande projekten alltid omfatta en produktionsanläggning för förnybar energi som en integrerad del av projektet. Ytterligare delar av projektet som indirekt gör det möjligt att uppnå EU:s mål för förnybar energi 2030 och kostnadseffektiv utbyggnad av förnybar energi genom att bidra till en effektiv integrering av produktionen av förnybar energi kan vara berättigade till stöd, men inte som ett fristående projekt utan som en integrerad del av det gränsöverskridande projektet som också omfattar produktion av förnybar energi. Sådana ytterligare delar kan gälla gränsöverskridande överföringsnät, värmelagring, batterilagring, lagring av tryckluft och flytande luft, pumpad vattenkraft och elektrolys av vatten i kombination med lagring av vätgas. Stödberättigande åtgärder är inte begränsade till elsektorn utan kan omfatta andra energibärare och potentiell integrering av sektorer, t.ex. uppvärmning och kylning, kraft till gas, lagring och transport.
- (15) Gränsöverskridande projekt för förnybar energi innebär inte nödvändigtvis en fysisk koppling mellan de samarbetande medlemsstaterna. Dessa projekt kan vara belägna i endast en av de berörda medlemsstaterna, under förutsättning att de allmänna kriterierna i del IV i bilagan uppfylls.
- (16) Gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi bör uppfylla tillämpliga rättsliga krav på hållbarhet, minskade växthusgasutsläpp och principen om att "inte orsaka någon betydande skada" i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) nr 2020/852.
- (17) Enligt förordning (EU) 2021/1153 får FSE-programmet stödja studier för att hjälpa till att utveckla och identifiera gränsöverskridande projekt för förnybar energi, i enlighet med artikel 7.3 i den förordningen. Syftet med dessa studier är att förbereda samarbetsmekanismer för planering och utbyggnad av förnybar energi och att undanröja de inledande hindren för att upprätta ett sådant samarbete. Stöd till sådana studier kan föregå ett projekts införande i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi och kan också användas för att förbereda dess ansökan om att införas i förteckningen och/eller kostnads-nyttoanalysen.

- (18) Ett projekt som har beviljats stöd till en studie enligt artikel 7.3 bör inte ha någon fördel i förfarandet för införande i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi och/eller för att erhålla FSE-finansiering för studier och bygg- och anläggningsarbeten. Att beviljas en studie enligt artikel 7.3 medför inte heller någon skyldighet att antingen ansöka om att tas med i förteckningen över gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi eller ansöka om FSE-finansiering för studier och bygg- och anläggningsarbeten.
- (19) Eftersom riskerna och lönsamheten i stödberättigade projekt kan variera och också kan förändras med tiden kan det vara lämpligt att tillåta att en del av den tillgängliga tilldelningen för gränsöverskridande projekt för förnybar energi tillhandahålls genom bidrag till blandfinansieringsinsatser eller ett blandfinansieringsinstrument inom InvestEU.
- (20) Alla relevanta bestämmelser i unionslagstiftningen, särskilt om bioenergens hållbarhet, kapacitetstilldelning vid gränserna, åtskillnad, konkurrens och statligt stöd, biologisk mångfald och miljöskydd bör respekteras fullt ut i gränsöverskridande projekt för förnybar energi.
- (21) Alla projekt som ingår i förteckningen över gränsöverskridande projekt för förnybar energi bör genomföras snabbt och övervakas och utvärderas noggrant och regelbundet, samtidigt som rapporteringskraven för projektansvariga begränsas till ett minimum.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

I denna förordning fastställs specifika urvalskriterier och närmare bestämmelser om processen för urval av gränsöverskridande projekt för förnybar energi i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) 2021/1153.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- (1) *gränsöverskridande projekt för förnybar energi* eller *projekt*: gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi i den mening som avses i förordning (EU) 2021/1153.
- (2) *förnybar energi*: förnybar energi enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2018/2001.
- (3) *projektansvarig*: en juridisk person, inbegripet en medlemsstat, som utvecklar ett gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi.

- (4) *ansökan*: en ansökan om att få ett projekt utvalt av kommissionen som ett gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi, i enlighet med förordning (EU) 2021/1153.
- (5) *samarbetsmekanism*: samarbete mellan minst två medlemsstater, eller mellan minst en medlemsstat och ett tredjeland, som sker i enlighet med artiklarna 8, 9, 11 och 13 i direktiv 2018/2001.
- (6) *samarbetsavtal*: ett formellt avtal om att inrätta en samarbetsmekanism.
- (7) *utkast till förteckning*: den förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi som godkänts av den grupp som avses i punkt 4 b i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153.
- (8) *slutlig förteckning*: den förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi som fastställts av kommissionen i enlighet med punkt 4 g i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153.
- (9) *värdmedlemsstat*: en medlemsstat där en produktionsanläggning för förnybar energi är fysiskt belägen.
- (10) *sponsrande medlemsstat*: en medlemsstat som bidrar ekonomiskt till investering i produktion av förnybar energi i en annan medlemsstat.
- (11) *deltagande medlemsstater*: omfattar både sponsrande medlemsstater och värdmedlemsstater.
- (12) *lagring*: energilagring enligt definitionen i artikel 2.59 i direktiv (EU) 2019/944.

KAPITEL II

SPECIFIKA URVALSKRITERIER FÖR GRÄNSÖVERSKRIDANDE PROJEKT FÖR FÖRNYBAR ENERGI

Artikel 3

Stödberättigande teknik, komponenter och investeringar

Följande typer av teknik, komponenter och investeringar ska vara stödberättigande som en del av gränsöverskridande projekt för förnybar energi:

- (a) Produktionsteknik baserad på någon av de förnybara energikällor som förtecknas i direktiv (EU) 2018/2001.
- (b) Lagringsanläggningar, både inom och utanför en produktionsanläggning för förnybar energi, förutsatt att de utgör en integrerad del av projektet, faktiskt möjliggör integrering av produktionsanläggningen och är underordnade den anläggningen.
- (c) Alla system och komponenter som integrerar informations- och kommunikationsteknik, inbegripet för att förbättra förutsägbarheten för produktion av förnybar energi, och alla typer av utrustning eller installationer vars korrekta funktion är nödvändig för investeringen, inbegripet övervaknings- och styrsystem, förutsatt att de utgör en integrerad del av

projektet, faktiskt möjliggör integrering av en produktionsanläggning för förnybar energi och är underordnade den anläggningen.

- (d) Anslutning av produktionen av förnybar energi till antingen distributions- eller överföringsnät och, i tillämpliga fall, anslutning av lagring till antingen överförings- eller distributionsnät, förutsatt att de utgör en integrerad del av projektet, faktiskt möjliggör integrering av en produktionsanläggning för förnybar energi och är underordnad den anläggningen.
- (e) Omvandling av förnybar el till förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung, inklusive transformerings- eller kompressionsanläggningar, förutsatt att den utgör en integrerad del av projektet, faktiskt möjliggör integrering av en produktionsanläggning för förnybar energi och är underordnad den anläggningen.
- (f) Alla andra typer av teknik, komponenter eller investeringar som anges i FSE:s relevanta arbetsprogram och ansökningsomgångar, och som utgör en integrerad del av projektet, faktiskt möjliggör integrering av en produktionsanläggning för förnybar energi och är underordnade den anläggningen.

Artikel 4

Samarbetsmekanismer för att inrätta gränsöverskridande projekt för förnybar energi, samt ansökan

1. För att ett projekt ska kunna tas med i utkastet till förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi ska det inrättas genom en samarbetsmekanism.
2. En projektansvarig som ansöker om att ett projekt ska tas med i utkastet till förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi ska lämna en skriftlig förklaring från de deltagande medlemsstaterna och, om så är relevant, tredjeländer, där dessa uttrycker sin beredvillighet att ingå ett samarbetsavtal för att inrätta det gränsöverskridande projektet för förnybar energi. Förklaringen måste inte ha ett särskilt format, men den ska undertecknas av de ministerier i de deltagande medlemsstaterna som ansvarar för genomförandet av samarbetsavtalet, inklusive transitländer om så är relevant och om avtalet förutsätter användning av deras infrastruktur.
3. Ansökan om att tas med i utkastet till förteckning ska innehålla information som rör de urvalskriterier som avses i detta kapitel.

Artikel 5

Socioekonomiska nettofördelar med gränsöverskridande projekt för förnybar energi

1. En projektansvarig som ansöker om att ett projekt ska tas med i utkastet till förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi ska visa att de potentiella totala kostnadsbesparingarna när det gäller utbyggnaden av förnybar energi och/eller de fördelar i form av systemintegration, försörjningstrygghet eller innovation som är förknippade med projektet uppväger kostnaderna (*socioekonomiska nettofördelar*).

2. De socioekonomiska nettofördelar som avses i föregående punkt ska visas för en tidsperiod som ska omfatta minst 15 år, börja med projektets första verksamhetsår och återspegla dess tekniska livslängd.
3. Den uppskattning av projektets socioekonomiska nettofördelar som avses i den första punkten ska baseras på en kostnads-nyttoanalys som utarbetas av den projektansvarige. Kostnads-nyttoanalysen ska omfatta alla aspekter enligt punkt 3 i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153 och ska visa att det finns socioekonomiska nettofördelar jämfört med ett liknande projekt eller ett projekt för förnybar energi som genomförs av en av de medlemsstater som deltar i samarbetsavtalet.

KAPITEL III

URVALSPROCESS FÖR FÖRTECKNINGEN ÖVER GRÄNSÖVERSKRIDANDE PROJEKT FÖR FÖRNYBAR ENERGI

Artikel 6

Grupp för gränsöverskridande projekt för förnybar energi

1. Kommissionen ska inrätta en grupp för gränsöverskridande projekt för förnybar energi (*gruppen*) som ska bestå av en företrädare för varje medlemsstat och en företrädare för kommissionen.
2. Företrädaren för respektive medlemsstat får åtföljas av andra relevanta parter, t.ex. den nationella tillsynsmyndigheten, de systemansvariga för överförings- eller distributionssystemen eller tillståndsmyndigheterna.
3. Gruppen ska, när så är lämpligt, bjuda in projektansvariga för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi och företrädare för tredjeländer som deltar i gränsöverskridande projekt för förnybar energi.
4. Gruppen får till sina möten, när så är lämpligt, bjuda in organisationer som företräder relevanta berörda parter, inklusive producenter, leverantörer, konsumenter och miljöskyddsorganisationer. Gruppen får organisera möten eller samråd när det är relevant för utförandet av dess uppgifter.
5. Gruppen ska upprätta ett utkast till förteckning över projekt som ska bli gränsöverskridande projekt för förnybar energi och övervaka genomförandet av projekten i den slutliga förteckningen.
6. Gruppen ska själv anta sin arbetsordning och ha en företrädare för kommissionen som ordförande.

Artikel 7

Utkast till förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi

1. Kommissionen ska minst en gång per år utlysa en ansökningsomgång för projekt som ska väljas ut som gränsöverskridande projekt för förnybar energi.
2. Efter en utvärdering av projekten i enlighet med punkt 4 c i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153 ska kommissionen utarbeta en förteckning över de projekt som uppfyller urvalskriterierna i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153 och lämna den till gruppen, tillsammans med den relevanta information som avses i punkt 4 d i del IV i bilagan till förordning (EU) 2021/1153. Kommissionen får inte lämna de fullständiga ansökningarna till gruppen, och inte heller någon information som sökanden angett som kommersiellt känslig.
3. På grundval av den information som mottagits från kommissionen ska gruppen upprätta ett utkast till förteckning över projekt som ska bli gränsöverskridande projekt för förnybar energi.

Artikel 8

Slutlig förteckning över gränsöverskridande projekt för förnybar energi

1. Kommissionen ska anta den slutliga förteckningen över gränsöverskridande projekt för förnybar energi i enlighet med artikel 25.1 b i förordning (EU) 2021/1153. Den slutliga förteckningen över projekt får inte ange någon rangordning mellan projekten.
2. Den slutliga förteckningen ska återspegla det utkast till förteckning som gruppen upprättat i enlighet med artikel 7.3 i denna förordning. Om den slutliga förteckningen skiljer sig från utkastet till förteckning ska kommissionen inhämta ett positivt yttrande från gruppen innan den slutliga förteckningen antas.

Artikel 9

Översyn av den slutliga förteckningen över gränsöverskridande projekt för förnybar energi

1. Kommissionen ska se över förteckningen minst vartannat år.
2. Utan att det påverkar den utvärdering som avses i föregående punkt ska kommissionen stryka ett projekt från den slutliga förteckningen så snart den fastställer något av följande:
 - (a) Utvärderingen av projektet byggde på felaktig information, vilket var en avgörande faktor i utvärderingen.
 - (b) Projektet är inte förenligt med unionslagstiftningen.
3. Kommissionen får stryka ett projekt från förteckningen om
 - (a) godkännandet från en eller samtliga deltagande medlemsstater har dragits tillbaka, och/eller
 - (b) den projektansvarige informerar gruppen om att man inte längre driver projektet, eller
 - (c) inga framsteg har gjorts i projektet sedan det togs med i förteckningen, eller

- (d) projektet är slutfört.
4. Innan ett projekt stryks från förteckningen ska kommissionen samråda med gruppen och ta vederbörlig hänsyn till relevant information från gruppens medlemmar.

Artikel 10

Övervakning av genomförandet av projekt som ingår i förteckningen över gränsöverskridande projekt för förnybar energi

1. Den projektansvarige för det projekt som ingår i den slutliga förteckningen ska en gång per år lämna in en lägesrapport och relevanta uppdateringar av projektspecifikationer och projektets genomförande till kommissionen, och kommissionen ska överlämna rapporten till gruppen.
2. Om projektansvariga tar med kommersiellt känslig information i sin rapportering ska de ange vilken information som varken får offentliggöras eller lämnas till gruppen på ett sätt som gör det möjligt att identifiera det projekt som informationen avser. I detta fall ska kommissionen lämna aggregerad information om övervakningen av projektets framsteg till gruppen.
3. För gruppens övervakning ska den projektansvariges lägesrapport innehålla följande:
 - (a) En uppdaterad beskrivning av projektet och dess status.
 - (b) En tidsplan för följande, beroende på vad som är tillämpligt: genomförbarhetsstudier, konstruktion, tillståndsförfaranden, anläggning, idrifttagning.
 - (c) All administrativ, rättslig, ekonomisk eller annan information som skiljer sig från den tidigare lämnade informationen.
4. Gruppen ska övervaka genomförandet av projekten på grundval av den information om projektets framsteg som överlämnats av kommissionen.
5. Gruppen får utfärda rekommendationer för ett visst projekt i syfte att komma till rätta med eventuella förseningar i genomförandet. Detta kan omfatta åtgärder som ska vidtas i en eller flera medlemsstater.

Artikel 11

Information och offentliggörande

1. Kommissionen ska offentliggöra information om de projekt som ingår i den slutliga förteckningen över projekt så att den är lättillgänglig för allmänheten.
2. Kommissionen ska endast offentliggöra information om projektet som inte är kommersiellt känslig, t.ex. projektbeskrivning, status, tidsplan för genomförande eller lokalisering.
3. Den projektansvarige för ett projekt som ingår i den slutliga förteckningen ska offentliggöra åtminstone den information som anges i föregående punkt via sin egen webbplats och uppdatera den minst var sjätte månad.

Artikel 12

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 21.12.2021

På kommissionens vägnar

Ordförande

Ursula VON DER LEYEN